

Z NAŠICH REVUÍ

Vojenské zdravotnické listy.

Ročník III (1927), čís. 4.

Plkl. zdrav. prof. dr. Ballner a mjr. zdrav. dr. Hahn: O otravách masem. Souborný referát pro potřebu vojenských lékařů, pro které má tento předmět zvláštní důležitost, poněvadž se při hromadném způsobu stravování vyskytují tyto otravy u vojska též hromadně a nabývají tím hrozivého obrazu, kdežto v občanském životě se přiházejí častěji ojediněle, a jsou-li lehčího rázu, málokdo si jich povšimne.

Zkažené maso může pocházeti z dobytka, který již za živa byl infikován, častěji se však maso infikuje na nečistých porážkách, při dopravě a uschování. V mase povstávají jedy (toxiny), které se v některých případech vyšší teplotou při přípravě jídla ruší, častěji však ne (je-li původcem infekce maso bakterium paratyfu B). Ve větších kusech masa, též uvnitř uzenářského zboží, mohou zůstat živé mikroby i při vaření na živu, protože teplota dovnitř větších kusů jen pozvolna proniká a nedosáhne tam vždy výše, potřebné k jich usmrcení.

Obraz otravy masem je různý podle toho, jakým druhem mikrobů bylo infikováno, obsahovalo-li živé mikroby či jen toxiny a v jakém množství. Někdy se podobá tyfu, jindy akutnímu zánětu žaludku a střev, též choleře, nebo probíhá jako těžká porucha

ústředního nervstva, tedy v některých případech s horečkou, jindy bez ní.

Vojsko před onemocněním chrániti lze pečlivými prohlídkami masa, čistotou a racionálním zařízením jatek, čistotou při dopravě a uschování.

(Koncem ledna vyskytla se otrava masa u p. pl. 15 v Krnově; onemocnělo 108 vojáků, t. j. 45% postižených setnin. Otrava probíhala lehce, do 5 dní byli všichni bez následků zdraví. Původ otravy se nepodařilo určitě zjistiti, podezřelý je „prejt“, t. j. sekané maso, jakým se plnivají jaternice, a jež bylo den předtím k večeři. Pozn. ref.)

Škpt. vet. Vladimír Chládek: Larva migrans u koní. Od r. 1921 pozoruje se v Podkarpatské Rusi každoročně kožní onemocnění na tvářích koní, které bylo posud známo v západním Německu, Francii a Alžíru pod různými jmény. Autor dokazuje, že tato nemoc je totožná s nemocí pozorovanou u lidí, zvanou creeping disease nebo larva migrans, jež vzniká tím, že různé druhy hmyzu (mouchy, střechci) kladou vajíčka do kůže, larva pak žije pod kůží a mění místo klíkatou cestou. Tato nemoc je dosti nevinného rázu.

Plkl. gšt. franc. voj. mise A. A. Roques: Vývoj zdravot. služby ve Francii za světové války 1914—1918. Popisuje obtíže, jež musila francouzská zdravotnická služba přemoci na počátku světové války, a jak

se z ní za války vyvinula mohutná organizace. Rozeznává tři období tohoto vývoje:

1. Za prvních operací (1914—1915).
2. V době stabilisace fronty (1915 až 1918).
3. V pohybné válce 1918.

Kpt. zdrav. v zál. MUDr. A. Měska, primář stát. nem. v Košicích: Je nutno léčit pohlavně nemocné vojiny v nemocnicích?

Předkládá tuto otázku k diskusi, sám nepovažuje zatím léčení pohlavních nemocí v nemocnicích za nutné.

Referáty. Literatura.

Z vojenské lékař. praxe. — Plk. dr. Trenkler: Neodůvodněná udání z pohlavní nákazy. Uvádí dva příklady, na kterých je patrné, jaké nesnáze může působiti provádění zákona o potírání pohlavních chorob. Z.

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revues francouzské.*

Revue militaire française.

Ročník 97 (1927), čís. 73, červenec.

Plk. Laure a mjr. Jacottet: Pěší divise a vývoj taktiky za světové války. (Pokračování.)

Následuje popis boje 13. p. div. při útoku 4. armády v Champagni. Je to útok 21. arm. sboru (4. divise) na frontě 5 km ve směru Somme-Py, Orfeuil. Jde o boj na opevněné posici, který byl zvláště těžký pro 13. div., která vystřídala třetí den boje 45. divisi. Bojovála nepřetržitě 6 dní a na frontě 2½ km postoupila úhrnem o 4 km. Ztráty divise činily 25%. Kořist 850 zajatců, 70 kul. těžkých, 105 lehkých, 4 děla. Tanky, které podporovaly útok, měly nesnadný boj, neboť terén byl pokryt malými lesy, které tvořily defilé, nebezpečná tankům. Později přešla divise do svazku 5. arm. a účastnila se pronásledování nepřítelů od 5. listopadu 1918 až do příměří. Šlo o boj v pohybné válce, při kterém byla pěchota velmi málo podporována dělostřelctvem, jež nemohlo stačiti postupu pro zničené komunikace. Z toho důvodu vznikly též zásobovací obtíže, neboť divise byla na 50 km vzdálena od základny. V den příměří pomýšlelo se na to, že bude nutno přední jednotky zásobovati pomocí letadel. (Pokračování.)

Plk. Moyrand: Ofensivní manévry. (Pokračování.)

Studium operace 1. armády nenajdeme v papírech ani jednoho rozkazu, jenž se zve „plán manévru“, přece však manévry odpovídá těmto požadavkům:

povšechná idea,
podmínky provedení počáteční operace

předvídá podmínky dalšího vývoje operací.

Provedení manévru je pak závislé na těchto vlivech: na kombinování

úsilí, na směru, v kterém se má prováděti, na cíli a na úloze.

Soustředění prostředků. Je velmi nutné odlišovati manévry různým přidělením prostředků. Tak rozeznáváme pásmo hlavního útoku a pásmo útoku podružného.

K provádění operací musí býti dostatečná předvídatost míti po ruce další prostředky — kterými velitelství projeví svou vůli, t. j. mění úlohu svého dělostřelctva a letectva, zasazuje zálohy, působí osobním vlivem, konečně během postupu mění úlohy a směr a cíle zasazených jednotek.

Plk. Lucas: Bítevní schopnost vyšších jednotek. (Pokračování.)

Musím podotknouti, že je počítáno s tříplukovou divisí. V r. 1917 se teorie bojové možnosti jen málo pozměnila. Tak po velkých bitvách v r. 1917 byl vydán rektifikativ, podle něhož mohla divise v útoku na frontě opevněné dostati úsek 1200 m široký a pronikla na 2000—3000 m. Na prapor se počítalo 300—400 m šířky a 1000 m hloubky. Němci pak v bojích 1917 v Haliči měli na 7—8 km 3 divise. Při útoku u Rigy pak 3 divise na 4500 m. Všeobecně lze říci, že divise měla schopnost prolomiti i na frontě 2000—3000 m. V obraně pak při obranné bitvě byla fronta divise všeobecně 2—4 km. V klidném úseku pak 5—7 km, často i 9 km.

V r. 1918 vydal Ludendorff direktivu, již předpisoval pro vedení divise frontu 2500—3000 m (vždy 2 pl. v první linii). Francouzské vrchní velení rozlišovalo však tři případy: mimořádný při frontě 1200 m (3 prap. v 1. linii); normální při frontě 2000—2500 m (4—6 prap. v linii); minimální při frontě 3000 m. Bylo nutno rozlišovati boj v opevněné posici a boj mezi posicemi. V obraně pak se pásmo rozšířilo a normálně bylo na 5 km, ba dokonce